

ОПШТИНА АРИЈЕ

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О
БУЏЕТУ за 2024. годину

САДРЖАЈ

1. Увод
2. Ко се финансира из буџета?
3. Како настаје буџет општине?
  - Појам буџета
  - Ко учествује у буџетском процесу?
  - На основу чега се доноси буџет?
4. Како се пуни општинска каса?
  - Шта су приходи и примања буџета?
  - Структура планираних прихода и примања за 2024. годину
  - Шта се променило у односу на 2023. годину?
5. На шта се троше јавна средства?
  - Шта су расходи и издаци буџета?
  - Структура планираних расхода и издатака за 2024. годину
  - Шта се променило у односу на 2023. годину?
  - Расходи буџета по програмима
  - Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима
  - Најважнији капитални пројекти
  - Најважнији пројекти од интереса за локалну заједницу

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету општине Ариље за 2024. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета општине, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у перспективи очекујемо и сарадњу локалне самоуправе и житеља Ариља у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја наше општине.

Предраг Маслар
Председник општине

Ко се финансира из буџета?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина општине
- Председник општине
- Општинско веће
- Општинска управа
- Правобранилаштво општине

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Народна библиотека „Добрило Ненадић“
- Предшколска установа „Ариље“
- Спортско туристички центар „Ариље“
- Месне заједнице

Остали корисници јавних средстава:

- Образовне институције (школе)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Како настаје буџет општине?

БУЏЕТ општине је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака општине за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе општинску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет општине.

Приликом дефинисања овог, за општину Ариље најважнијег документа, руководе се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Ко учествује у буџетском процесу?

На основу чега се доноси буџет?

На
основу
чега се
доноси
буџет?

Закони и прописи:
Закон о финансирању локалне самоуправе,
Закон о буџетском систему,
Закон о локалној самоуправи,
Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету за 2024. годину и др.
Сви посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:
Стратегија развоја
Акциони планови за поједине области

Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

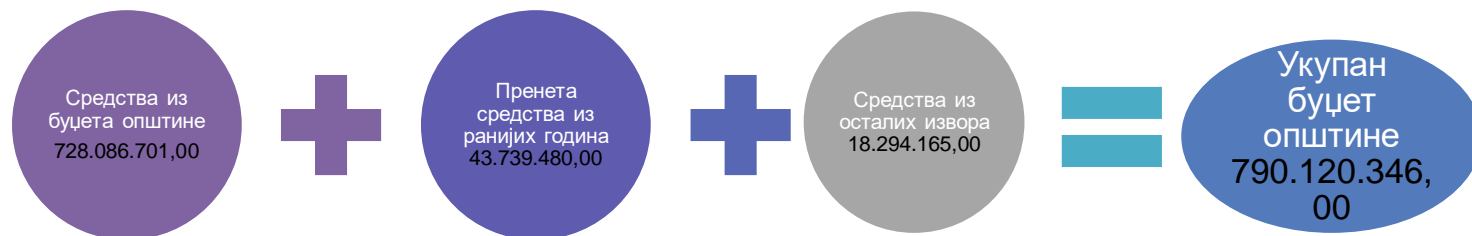
Како се пуни општинска каса?

- Укупни јавни приходи и примања општине Ариље за 2024. годину износе

746.380.866,00
динара

- Одлуком о буџету општине Ариље за 2024. годину планирана су средства из буџета општине у износу од 728.086.701,00 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 43.739.480,00 динара и средства из осталих извора у износу од 18.294.165,00 динара.

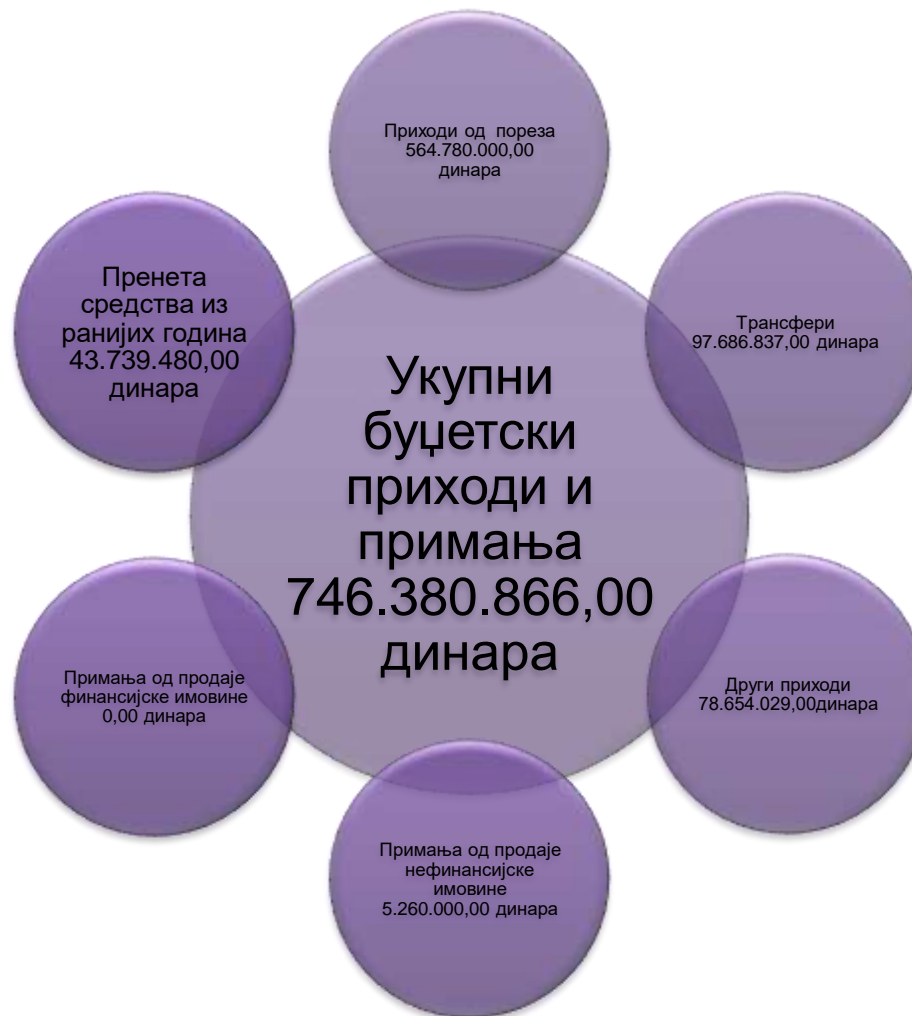

Шта су приходи и примања буџета?

Порески приходи	<ul style="list-style-type: none"> • Врста јавних прихода који се прикупљају обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат
Донације и трансфери	<ul style="list-style-type: none"> • Донације се добијају од домаћих и међународних донатора и организација за различите пројекте. Трансфери подразумевају пренос средстава од нивоа Републике Србије општинском нивоу власти. Могу бити наменски (за тачно утврђене намене) или ненаменски (није им унапред утврђена намена те се могу у складу са законом користити за било које сврхе) .
Непорески приходи	<ul style="list-style-type: none"> • Врста јавних прихода који се наплаћују за коришћење јавних добара (накнаде), пружање јавних услуга (таксе) или због коршења уговорних или законских одредби (казне и пенали)
Примања од продаје нефинансијске имовине	<ul style="list-style-type: none"> • Ова примања се остварују продајом непокретности и покретних ствари у власништву општине.
Примања од задуживања и продаје финансијске имовине	<ul style="list-style-type: none"> • Примања од задуживања представљају приливе по основу примања од задуживања код пословних банака у земљи у корист нивоа општина. Примања од продаје финансијске имовине представљају приливе по основу продаје домаћих акција и осталог капитала у корист нивоа општина
Пренета средства из ранијих година	<ul style="list-style-type: none"> • Представљају вишак прихода буџета општине који нису потрошени у претходној буџетској години

Структура планираних прихода и примања за 2019. годину

Структура планираних прихода и примања за 2024. годину

Шта се променило у односу на 2023. годину?

- Укупни приходи и примања наше општине у 2024. години су се **смањили** у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2023. годину за **2.232.931,00** динара, односно за **0,30 %**.

- **Непорески приходи** су смањени за 21.413.000,00 динара.
- **Трансфери** су смањени за 12.255.647,00 динара.
- **Примања од продаје нефинансијске имовине** су повећана за 4.100.000,00 динара.

Порески приходи су повећани за 27.505.515,00 динара.

На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2024. години из буџета износе:

790.120.346,00 динара

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове општине за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева општине; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада општине.

Шта су расходи и издаци буџета?

Расходи за запослене	<ul style="list-style-type: none"> • Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника
Коришћење роба и услуга	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење роба и услуга обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.
Дотације и трансфери	<ul style="list-style-type: none"> • Дотације и трансфери су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.
Остали расходи	<ul style="list-style-type: none"> • Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.
Субвенције	<ul style="list-style-type: none"> • Субвенције се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.
Социјална заштита	<ul style="list-style-type: none"> • Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.
Буџетска резерва	<ul style="list-style-type: none"> • Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.
Капитални издаци	<ul style="list-style-type: none"> • Капитални издаци су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2024. годину

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2024. годину

Структура расхода и издатака

Шта се променило у односу на 2018. годину?

Укупни трошкови наше општине у 2024. години су се **смањили** у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2023. годину за **47.032.929,00** динара, односно за **5,62 %**.

- **Коришћење роба и услуга** су повећани за 14.747.320,00 динара;
- **Капитални издаци** су смањени су за 77.978.007,00 динара
- **Субвенције** су смањене за 11.806.026,00 динара;
- **Средства резерве** су смањена за 0,00 динара

- **Расходи за запослене** су повећани су за 31.994.980,00 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 9.000.836,00 динара;
- **Расходи за социјалну заштиту** су смањени за 4.419.567,00 динара
- **Остали расходи** су повећани за 200.015,00 динара

Расходи буџета по програмима

Назив програма	Средства из Одлуке о буџету за 2024. годину (износ у динарима)	% буџета по програму
Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	4.230.000,00	0,50
Програм 2. Комуналне делатности	40.200.000,00	5,00
Програм 3. Локални економски развој	2.700.000,00	0,30
Програм 4. Развој туризма	0,00	0,00
Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	11.600.000,00	1,50
Програм 6. Заштита животне средине	16.100.000,00	2,00
Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	122.809.480,00	16,00
Програм 8. Предшколско васпитање и образовање	171.883.775,00	21,00
Програм 9. Основно образовање и васпитање	70.996.400,00	9,00
Програм 10. Средње образовање и васпитање	22.179.500,00	3,00
Програм 11. Социјална и дечија заштита	38.059.000,00	4,70
Програм 12. Здравствена заштита	0,00	0,00
Програм 13. Развој културе и информисања	29.098.506,00	4,00
Програм 14. Развој спорта и омладине	16.654.850,00	2,00

Структура расхода по буџетским програмима

Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Р. бр.	Назив буџетског корисника	Средства из Одлуке о буџету за 2024. годину (износ у динарима)	% буџета по кориснику
1.	Скупштина општине	17.544.685,00	
2.	Председник општине	6.336.900,00	
3.	Општинско веће	1.381.000,00	
4.	Општинска управа	538.135.930,00	
5.	Општинско јавно правобранилаштво	2.644.700,00	
6.	Месне заједнице	6.440.000,00	
7.	Предшколска установа	171.883.775,00	
8.	Народна Библиотека	29.098.506,00	
9.	Спортско туристички центар	16.654.850,00	
10.			
11.			
12.			
13.			

Најважнији капитални пројекти

Назив пројекта	Планирана средства (износ у динарима)		
	2024	2025	2026
Реконструкција путева и улица	60.000.000,00	60.000.000,00	70.000.000,00
Израда пројектне документације за путну инфраструктуру	4.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
Израда пројектне документације за водоводну мрежу	1.000.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00
Израда пројектне документације за канализациону мрежу	500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Изградња канализационе мреже	3.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00

Најважнији пројекти од интереса за локалну заједницу

Назив пројекта	Планирана средства (износ у динарима)		
	2024	2025	2026
Реконструкција О.Ш. „Стеван Чоловић“	350.000.000,00	300.000.000,00	
Реконструкција улице Свети Ахилије	200.000.000,00	100.000.000,00	
Реконструкција улице Браће Михајловић	60.000.000,00	30.000.000,00	
Изградња дечијег вртића у Ариљу	127.000.000,00	50.000.000,00	

На крају желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за читање ове презентације буџета.

Уколико сте заинтересовани да сагледате у целини Одлуку о буџету општине Ариље за 2024. годину, исту можете преузети на следећем линку интернет странице општинске управе: www.arilje.org.rs